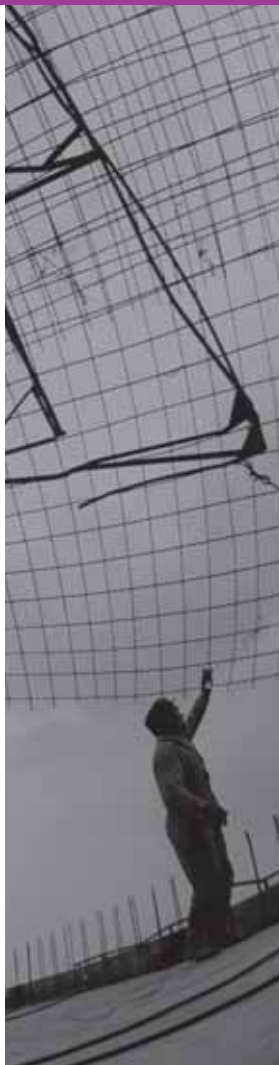

Éves jelentés 2009

Összefoglalás

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

Fő tevékenységek 2009-ben

A 2009-es évet egész Európában áthatotta a gazdasági válság: sok gazdaság küzdött a recesszióból való kilábalással, és emelkedtek a munkanélküliségi ráták. E nehéz időszakban az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (az Ügynökség) továbbra is az egészségvédelem és a biztonság fontosságát hangsúlyozta a szervezetek sikeréhez.

2009-re visszatekintve az Ügynökség kiemelt tevékenységei közé tartozott az új és újonnan felmerülő kockázatokról szóló európai vállalati felmérés (ESENER), a kockázatértékeléssel foglalkozó Egészséges munkahelyek kampány, a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó páneurópai közvélemény-kutatás, egy fotópályázat és az Egészséges Munkahelyek Filmdíj.

INFORMÁCIÓK GYŰJTÉSE ÉS ELEMZÉSE

Európai Kockázatkutató Központ

2009-ben fejeződtek be egy jelentős ügynökségi projekt, az [új és újonnan felmerülő kockázatokról szóló európai vállalati felmérés \(ESENER\)](#) terepmunkái. A felmérés európai szervezetektől származó, valós idejű információkat biztosít, amelyekből kiderül, hogy hogyan kezelik a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatokat (különösen a pszichoszociális kockázatokat, úgymint stressz, erőszak és bántalmazás), és hogy melyek a helyes munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi irányítást előmozdító és akadályozó tényezők – ezek a politikai döntéshozók és a vállalkozások számára egyaránt alapvető információk. Ez az első alkalom, hogy e témában egész Európára kiterjedő felmérést végeztek a vállalkozások szintjén. Az előzetes eredményeket az Ügynökség kockázatértékeléssel foglalkozó Egészséges munkahelyek kampányának záró eseményén jelentették be 2009 novemberében, a teljes eredményeket pedig 2010 júniusában teszik majd közzé az Európai Tanács spanyol elnökségének rendezvényén.

Az Ügynökség Európai Kockázatkutató Központja (ERO) 2009-ben indította el *Előretételezői projektjét*, amely túlmutat a máris látható kockázatok vizsgálatán. Az *Előretételezői projekt* tízéves időtávjával lehetséges jövőbeni forgatókönyveket tár majd a politikai döntéshozók elé, segítve őket abban, hogy intézkedéseket hozzanak az új munkahelyi kockázatok minimálisra szorítása érdekében. Az első *Előretételezői tanulmány*, amely 2009-ben indult el egy pályázati felhívással, a „zöld” munkahelyek új és újonnan felmerülő kockázatainak időszerű kérdését vizsgálja.

Megjelent a [Szakértői előrejelzés a munkahelyi egészségvédelemmel kapcsolatos újonnan megjelenő kémiai kockázatokról](#) című dokumentum – ez az utolsó az ERO újonnan megjelenő kockázatokról szóló négy fő jelentésének sorában, és a pszichoszociális, fizikai és biológiai kockázatokról szóló jelentéseket követi. A jelentések célja együttesen e fő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi területek tudásszintjének rögzítése. A vegyi anyagokról szóló jelentés, amely szerte Európából származó szakértők nézeteit ismerteti, bizonyos típusú anyagokkal és bizonyos típusú kitétségekkel kapcsolatban azonosít konkrét aggodalmakat. A többi jelentéshez hasonlóan e jelentés is további vizsgálatok és viták kiindulópontjául szolgál.

Karbantartás és munkahelyi biztonság és egészségvédelem címmel szakirodalmi áttekintés készült, amely az Ügynökség 2010–2011-es Egészséges munkahelyek kampányát támogatja, középpontban a karbantartás témakörével. Az áttekintés elsőként ad átfogó képet a karbantartásban dolgozó munkavállalók munkakörülményeiről, és első alkalommal azonosítja az európai munkahelyeken bekövetkező, karbantartással összefüggő balesetek magas arányát.

Az Ügynökség folyamatban lévő *Munkavédelem számokban* projektjének részeként, amely az Európában bekövetkező munkahelyi balesetek és megbetegedések megelőzését segítő adatbázis biztosítására irányul, megjelent a *Munkavédelem számokban: munkahelyi stressz – tények és számok* című jelentés, amely a szerte Európából származó statisztikákat és kutatást gyűjti egybe.

A *Nők munkában* projekt részeként is belekezdtek egy szakirodalmi áttekintésbe, amely az európai munkaerőn belül a nők növekvő számának munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kihatásait vizsgálja.

A munkahelyi biztonság és egészségvédelem új korszaka (*NEW OSH ERA*) projekt keretében, amelynek célja a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kutatás koordinálásának elősegítése Európában, sor került az első közös felhívásra a részt vevő szervezetek részéről, a munkával összefüggő stressz témakörében.

[Az ember-gép interfész mint újonnan felmerülő kockázat](#) című 2009-es szakirodalmi áttekintés, amely az újonnan megjelenő fizikai kockázatokról szóló ERO-jelentés nyomán készült, az ergonómikus formatervezés fontosságát hangsúlyozza.

Egy másik, [A takarítást végző munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészségvédelme](#) című szakirodalmi áttekintés a takarítókat érintő kockázatokat vizsgálja – a maga nemében ez az első uniós szinten elvégzett vizsgálat.

Az Ügynökség szemináriumot szervezett az érdekelt felek és kutatók részvételével az áttekintés megállapításainak megvitatása és annak azonosítása érdekében, hogy milyen intézkedésekkel lehetne javítani a munkavállalók e gyakran elfelejtett csoportjának munkahelyi biztonságát és egészségvédelmét.

A [Tagállami szintű feltáró felmérés a rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagok \(CMR-ek\) foglalkozási expozíciós határértékeiről](#) című új jelentés a különböző uniós tagállamokban a veszélyes anyagok munkahelyi expozíciós határértékeinek megszabására használt rendszerekről ad áttekintést.

A [munkaügyi felügyelet munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre irányuló stratégiai tervezése](#) című jelentés a munkaügyi felügyelet által a kutatás és a tudatosságnövelés szempontjából prioritásnak tekintett munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi témákat vizsgálja. A munkaügyi felügyelet fontos szerepet játszik a munkahelyi biztonság és egészségvédelem előmozdításában, és egyre inkább az újonnan felmerülő kockázatok előrejelzése, meghatározása és megelőzése felé fordítják figyelmüket.

A munkakörnyezetre vonatkozó információk

A munkakörnyezetre vonatkozó információkkal foglalkozó osztály gazdasági ösztönzőkre irányuló munkájának az a magyarázata, hogy a szervezetek e területen minőségbiztosított információkat igényelnek. Sok kormány és biztosító szeretne jobb ösztönző rendszereket létrehozni, de információkra van szükségük arról, hogy ezt hogyan tegyék, és hogy mely modellek bizonyultak eredményesnek. A témában szervezett két szakértői műhelyértekezlet is hasznát vette a jelentés megállapításainak.

A [Munkahelyi egészségfejlesztési \(WHP\)](#) projekt eredményeképpen, amely a munkaadók arra tett kísérleteit vizsgálja, hogy alkalmazottaikat egészségesebb életmód folytatására biztassák, tanulmányok születtek [Egészségfejlesztés a közlekedési ágazatban](#) címmel, valamint [Mentális egészségfejlesztés az egészségügyi ágazatban](#) címmel, és gyűjtemények készültek a mentális egészségfejlesztésre és a fiatal munkavállalók munkahelyi egészségfejlesztésére vonatkozó esettanulmányokból.

2009-ben két jelentés készült a munkahelyi biztonság és egészségvédelem oktatásba való beépítéséről, avagy általános érvényesítéséről. Az első, [A munkahelyi biztonság és egészségvédelem az iskolai tantervben – követelmények és tevékenységek a tagállamokban](#) című jelentés először szolgál átfogó áttekintéssel azokról a módszerekről, amelyekkel az EU tagállamai beépítik a munkahelyi biztonság és egészségvédelem, valamint a kockázatok oktatását a nemzeti iskolai tantervekbe. A második, [A fiatal munkavállalókat érintő kockázatok megelőzése: politika, programok és munkahelyi gyakorlatok](#), című jelentés a fiatal munkavállalókat érintő kockázatok megelőzésének helyes gyakorlataira ad példákat.

A kockázatértékeléssel foglalkozó Egészséges munkahelyek kampány egyik hagyatéka egy ingyenes, mikro- és kisvállalkozásoknak szóló online, interaktív kockázatértékelő eszköz lesz (OiRA), amelynek fejlesztése jelenleg folyik. Ezen túlmenően egy átfogó adatbázis érhető el a honlapon keresztül, amely egész Európából származó

ellenőrzőlistákat, kézikönyveket és más kockázatértékelő eszközöket gyűjt egybe.

A [Kockázatmegelőzés a gyakorlatban: a kockázatértékelés helyes gyakorlata](#) című jelentés az eredményes kockázatértékelésnek azokat a példáit gyűjtötte össze, amelyeket a 2008–2009. évi Egészséges munkahelyek kampány részeként szervezett Helyes Gyakorlat díjjal ismertek el.

A [Munkahelyi kockázatok értékelése, megszüntetése és jelentős csökkentése](#) című jelentés számos munkahelyről származó esetet ismertet, amelyek azt mutatják be, hogy a kockázatértékelési folyamat hogyan vezetett egy kockázat azonosításához és sikeres megszüntetéséhez vagy jelentős csökkentéséhez.

A [munkaerő sokszínűsége és a kockázatértékelés: a kockázatértékelés mindenkire való kiterjesztésének biztosítása](#) című jelentés időközben annak szükségességét emeli ki, hogy a kockázatok értékelése és kezelése során mindenkire kiterjedő kockázatértékelést kell végezni a munkaerő sokszínűségének figyelembevétele érdekében.

Egy sorozat esettanulmány készült a váz- és izomrendszeri zavarok megelőzéséről a [mezőgazdaságban](#).

2009-ben elindult egy projekt a közúti közlekedés munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatainak kezelése során alkalmazott helyes gyakorlat azonosítása érdekében.

Az Ügynökség folytatta honlapja [Munkavédelmi jogszabályok Európában](#) című részének általános felhasználóbarátabbá tételét célzó munkáját is.

Különböző anyagok széles köre készült 2009 folyamán a következő [biztonságos karbantartásról szóló Egészséges munkahelyek kampány](#) kapcsán, köztük egy kampányútmutató, tájékoztatók, előadások, plakátok és szórólapok, helyes gyakorlatra vonatkozó esettanulmányok és egy rajzfilm a népszerű animációs figura, Napó szereplésével.

KOMMUNIKÁCIÓ, KAMPÁNY ÉS NÉPSZERŰSÍTÉS

2009 volt az Ügynökség rendkívül sikeres [kockázatértékeléssel foglalkozó Egészséges munkahelyek kampányának](#) második és utolsó éve; a kockázatértékelés az egészségvédelmi és biztonsági irányítás sarokköve. A kampány, amely jelenleg a maga nemében a világon a legnagyobb, valamennyi uniós tagállamban és az EU-n túl is rekordméretű részvétellel zajlott. EU-szerte több mint kétfélmillió kampányanyagot osztottunk szét.

A kampánnyal kapcsolatos tevékenységek között szerepelt 43 kiemelkedő európai szervezet mint [hivatalos kampánypartner](#) bevonása.

A kampány részeként szervezett [Helyes Gyakorlat díjakkal](#) a munkahelyi kockázatértékelés előmozdításában kiemelkedő eredményt felmutató szervezeteket ismertek el.

Az Ügynökség valamennyi fókuszponttal együtt a következő európai kampánytámogatási csomag (ECAP) által támogatott kampánytevékenységeket szervezte meg

nemzeti szinten: 101 nemzeti partnerségi és érdekelti találkozó, 14 médiaesemény (sajtókonferenciák, újságírói/szakértői kerekasztalok), 3 betelefonálás rádióműsor, 21 nemzeti sajtóközlemény és 20 szakmai cikk.

Elvégeztük a kampánytevékenységek, valamint a kétéves kampánymodell és az ECAP kampánytámogató mechanizmus eredményességének értékelését is. Összességében a 2008–2009-es Egészséges munkahelyek kampány volt az egyik legsikeresebb kampány: az egyéb pozitív eredmények mellett jelentős mennyiségű adat tanúsítja a kockázatértékelés fontosságának (és elvégzési módjának) nagyobb tudatosságát.

A kampányrendezvények középpontjában a [2009. októberi munkahelyi biztonság és egészségvédelem európai hete](#) állt, amelynek kapcsán konferenciák, szemináriumok és képzések széles választékát szerveztük meg.

A kampány a [kockázatértékelésről és kkv-kről szóló európai csúcscsal](#) zárult – az eseményt az Európai Tanács svéd elnöksége, a spanyol kormány és a baszk regionális kormány támogatta. Az EU politikai döntéshozói, szociális partnerei és vezető biztonsági és egészségvédelmi szakértői gyűltek egybe, hogy megvitassák a kampány által felvetett kérdéseket.

A záró eseménynek most első alkalommal része volt egy [hálózati nap](#), amelynek során az Ügynökség európai partnerei és különösen a fókuszpontok találkozhattak, és megoszthatták elképzeléseiket és szakértelmüket.

2009-ben az Ügynökség tudatosság-növelő tevékenységeinek része volt [a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó páneurópai közvélemény-kutatás](#), amely azt igyekezett feltárni, hogy hogyan vélekednek az európai munkavállalók a munkakörülményeikről. A megállapítások szerint az európai polgárok széles körben aggódnak amiatt, hogy a jelenlegi gazdasági válság hátrányosan érintheti a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet, kockára téve azokat a javulásokat, amelyeket beszámolóik szerint az elmúlt öt év során tapasztaltak. Ami azt illeti, 10-ből 6 európai számít arra, hogy a globális gazdasági válság következtében romlani fognak a munkakörülmények, különösen az egészségvédelem és a biztonság szempontjából.

Az [Európai fotópályázatra](#) az EU valamennyi részéből 800 résztvevőtől több mint 1600 pályamű érkezett be. A fotósokat a következő kérdés értelmezésére kérték: „*Hogyan képzeli el a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet?*”

2009-ben az Ügynökség első alkalommal támogatta az [Egészséges Munkahelyek Filmdíjat](#), amellyel a Lipcsei Nemzetközi Dokumentum- és Animációs Filmszövetség a legjobb munkával összefüggő témájú dokumentumfilmet díjazza. A nyertes Ton Van Zantvoort holland rendező Egy virágzó üzlet című filmje lett, amely a globalizálódott virágágazat veszélyes munkakörülményeit mutatja be.

A promóciós tevékenységek emellett kiterjedtek a Helyes Gyakorlat díjak nyerteseinél tett újságírói látogatások szervezésére, ügynökségi videók készítésére és számos munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi esemény szervezésére.

Az év során végzett médiafigyelés tanúsága szerint jelentős sajtófigyelem kíséri az Ügynökség munkáját: 2260 sajtómegjelenésről érkezett be újságkivágás.

2009-ben került sor egy új kommunikációs partnerség első lépéseire, amelynek keretében az Ügynökség az Európai Bizottság Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóságával és Enterprise Europe Network (EEN) hálózatával a kkv-k elérésén fog dolgozni, különösen munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi információkat eljuttatva számukra.

A 2009-es internetes fejlesztések közé tartozott az Ügynökség új blogja, egy felhasználói felmérés, egy teljesítményértékelés, amelynek keretében az Ügynökség honlapját hasonló szervezetek honlapjaival mérték össze, valamint a Google AdWords ügynökségi promóciós kampány harmadik éve.

A HÁLÓZAT FEJLESZTÉSE

Az Ügynökség folytatta stratégiájának más munkavédelmi szervezetek stratégiájával történő összehangolására irányuló munkáját. Az Ügynökség adatokat is gyűjt, hogy képes legyen mérni tevékenységeinek hatását, és folytatja a nemzetközi partnerekkel való együttműködésének erősítését (ezek között most először szerepel néhány olyan állam is, amely az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozik).

KITEKINTÉS 2010-RE

2010-ben az Ügynökség tevékenységei közé fog tartozni az *Előretétekintési projekt* végrehajtása. Az első szakasz a „zöld” munkahelyek változását mozgató főbb társadalmi és kulturális, gazdasági, politikai, műszaki és környezeti tényezőket fogja feltárni.

A szakirodalmi áttekintések és jelentések érintik majd a nanotechnológiákat, a munkavállalók bevonását, a váz- és izomrendszeri zavaroknak és pszichoszociális kockázatoknak való együttes kitétséget, az erőszakot és bántalmazást, az önálló vállalkozóként dolgozókat érintő egészségvédelmi és biztonsági kockázatokot, valamint jelentésekkel fogjuk támogatni a biztonságos karbantartásról szóló kampányt.

Az ESENER felmérés hivatalos médiabevezetésére az Európai Tanács spanyol elnökségének részvételével kerül sor 2010 júniusában, az Európai Parlamentben tartott márciusi tájékoztatót követően. A kezdeti eredményeket tartalmazó jelentést júniusban tesszük közzé, és egy online feltérképezési eszközt fogunk kidolgozni a felmérési adatok elemzésének segítésére. E másodlagos elemzés részeként négy jelentésre adtunk megbízást.

Az Ügynökség kísérleti projekteket fog végrehajtani, hogy ellenőrizze az OiRA eszközeire vonatkozó terjesztési stratégiát, és partnerekkel közösen dolgozik az ágazatspecifikus és nemzeti eszközök kifejlesztésén.

A gazdasági ösztönzőkről szóló jelentés naprakész áttekintéssel fog szolgálni azokról a motivációs eszközökről, amelyekkel Európa-szerte a munkahelyi egészségvédelem és biztonság javítására ösztönzik a szervezeteket (mint például alacsonyabb biztosítási díjak és adókulcsok).

A munkahelyi egészségfejlesztési projekt eredményei közé tartozik két tájékoztató, a fiatal munkavállalók foglalkozási egészségfejlesztéséről szóló, illetve a munkahelyi mentális egészségfejlesztésről szóló esettanulmány-jelentés.

Megkezdődik majd a 2012–2013-as kampány hatókörének meghatározására irányuló munka, amely a közösségi stratégia egyik átfogó témájával fog foglalkozni – ez a kockázatmegelőzés előmozdítása a jobb munkahelyi biztonság és egészségvédelem európai megközelítésének sarokkövéként.

A biztonságos karbantartásról szóló 2010–2011-es Egészséges munkahelyek kampány népszerűsítésére irányuló erőfeszítések középpontjában áll majd egy uniós partnerségi találkozó, amelynek során bemutatjuk a kampányt a lehetséges partnereknek, valamint a kampány hivatalos bevezetése április 28-án, valamint a biztonsági és egészségvédelmi európai hét októberben.

Nagymennyiségű kampányanyagot fogunk kiosztani, és megszervezzük a 10. Helyes Gyakorlat pályázatot, amelynek keretében azok a szervezetek részesülnek elismerésben, amelyek innovatív módszereket találtak a munkahelyi biztonság és egészségvédelem előmozdítására.

2010-ben sor kerül az Egészséges Munkahelyek Filmdíj újabb kiadására a DOK Leipzig Fesztivál keretében.

Végezetül mivel az Ügynökség koordinálja 2010-ben az ügynökségek vezetőinek hálózatát, az Ügynökség fogja képviselni az összes uniós szabályozó ügynökséget, éppen az ügynökségeknek az EU irányításában betöltött jövőbeni helyéről folyó vita időszakában.